

[Jørgen Jensen.]

for arbejdsmarkedets parter under indtryk af udviklingen på arbejdsmarkedet og også under indtryk af eventuelle politiske indgreb sammen med overenskomstfornyelse at frigøre sig fra forhandlingsregler, som tiden er løbet fra – også fra de rammer, som kan være opsat omkring forhandlingsformen og behandling af eventuelle brud på overenskomsterne.

At dette først og fremmest er et ønske og et krav, der vil gavne arbejderne, det er klart, men vi mener også, det er dem, der har brug for at ændre ved det arbejdsretlige system. Det er dem, der i og for sig presser på for at få ledelsesretten begrænset, for at få begrænset arbejdsgivernes indflydelse.

Jeg vil også understrege, at det forhold, at arbejdsretten er blevet stadfæstet ved lov, gør den ikke hverken uvildig eller uafhængig, tværtimod, det gør den endnu mere afhængig af det kapitalistiske system. Arbejdsretten fremtræder i dag som en særdomstol netop derved, at den hviler på en lov og ikke på en frivillig aftale mellem parterne. Det er en særdomstol, der i kraft af sit kendelsesgrundlag kan tilsidesætte grundlovssikrede rettigheder af hensyn til en fredspligt, som ikke er behandlet i dette folketing, og som ikke er fastlagt i grundloven.

Grundlaget for arbejdsrettens kendelser er indgåede overenskomster og aftaler, men selve det retlige grundlag for frivilligt at indgå aftaler om, hvorledes man vil fortolke eller søge overholdt indgåede aftaler, det bortfalder jo egentlig, når vi gang på gang, som det også er sket her inden for den sidste uge, får politisk dikterede aftaler eller regler direkte fastsat ved lov. Derfor kan brud på love, som dikterer løn- og arbejdsforhold, ikke bedømmes ved den særdomstol, som man begrunder med, at den sådan set kun skal bedømme indgåede overenskomster og frivillige aftaler.

Det er under debatten den sidste uge gang på gang fremholdt, at den konflikt, der er inden for det grafiske område, ikke er overenskomststridig, men lovstridig. Det er også fremholdt, at den konflikt, der var for børnehavepædagogerne, hvor man ønskede en overenskomst i København, var lovstridig og ikke overenskomststridig, fordi den stred mod loven af 1975. Derfor kan man ikke henholde sig til, at arbejdsretten kun bedømmer overenskomststridige handlinger eller brud på afta-

ler; den bedømmer også direkte spørgsmål om love, og det kan ikke være rigtigt, at de behandles ved en sådan særdomstol.

Må jeg lige komme med nogle svar på nogle af de bemærkninger, der er blevet fremsat. Til arbejdsministeren vil jeg godt sige, at den kendsgerning, at DKP og VS er enige om, at arbejdsretten skal fjernes, behøver jo ikke at betyde, at vi også er enige i de udtalelser, som hr. Steen Folke er kommet med. Vi mener absolut, at selvfølgelig er der en politisk proces i gang for at ændre dette samfund, men det, der må ske her og nu, det er at styrke arbejdernes stilling og forhindre de overgreb, som finder sted.

Det lyder næsten som en indrømmelse, når hr. Erling Dinesen siger, at det bliver »næsten umuligt at oprette overenskomster«. Tidligere har man jo kørt på fra socialdemokratiets side, at det ville være helt umuligt, hvis man ikke havde arbejdsretten. Det er ikke umuligt at oprette kollektive overenskomster, selv om der er en aktionsret. Jeg kan forstå, at det er det, man mener, men det har jo ikke noget med arbejdsretten at gøre. Da der er andre, der har rejst spørgsmålet om et andet forhandlingssystem – forhandling, mægling, aktion – vil jeg godt understrege, at det behøver ikke at betyde, at man ikke kan have kollektive overenskomster, når vi har en aktionsret. Vi har en aktionsret i dag inden for minimallønsområdet på akkordområdet. Vi har også en aktionsret, hvor det gælder liv og ære. Der er også en aktionsret, når det gælder visse miljøproblemer. En aktionsret ville ikke undergrave muligheden for kollektive overenskomster.

Hr. Jens Peter Jensen prøvede på at tage hr. Ole Henriksens fortolkning af dette forhandlingssystem til indtægt. Må jeg sige, at det, vi har lagt i forhandling, mægling, aktion, er en udbygning af det nuværende forhandlingssystem, som man kunne dele i to faser. En, hvor der er lokale forhandlinger på arbejdspladsen. De er i dag ikke særlig effektive. Det er de ikke, fordi arbejderparten står svagest i disse forhandlinger, fordi fagforeningerne ikke har indflydelse på dem, og navnlig fordi arbejdsgiverne ikke har respekt for dem. Den anden fase er dér, hvor de overenskomstunderskrivende parter er med, altså organisationerne. Det kaldes for mægling, og egentlig er det en forkert ordbrug, for det er bare en fortsat forhandling; det er ikke nogen uhildet tredjepart,